

A szegedi forgalmiadóhivatal és Czermann miniszteri tanácsos ügye a képviselőház előtt

Esztergályos János interpellációja a Jánossy—Csapó sajtóper ügyében

(A Délmagyarország munkatársától.) Országsszerte feltűnést keltett néhány nappal ezelőtt a budapesti törvényszék előtt lefolyt sajtóper, amelynek vádlottja *Tunyoghy Csapó* János szegedi tanár, főmagánvádlottja pedig *Jánossy György*, a szegedi forgalmiadóhivatal vezetője volt. A per előzményei és részletei ismeretesebbek. A legérdekesebb valómást az ügyben dr. *Moldoványi László* volt szegedi rendőrfogalmazó tette, akit a tárgyalás előtt helyeztek át Egerbe. Dr. *Moldoványi László* szegedi rendőrtiszt korában, nem hivatalosan ugyan, de több ízben foglalkozott az adófőnök ügyeivel. A szegedi bíróságokon is tett vallomásokat, még pedig azokban az időkben, amikor öccsének, aki tisztviselője volt az adóhivatalnak, egy ügye került a bíróság elé. A *Tunyoghy—Jánossy*-féle perben *Moldoványi* elmondta, hogy több ízben tett feljelentést *Jánossy* ellen, de eredményt nem ért el. Személyesen is fennjárt a pénzügyminisztériumban és sürgette a vizsgálatot *Jánossy* ellen. Egy ilyen alkalomkor *Czermann* miniszteri tanácsost kereste fel. A miniszteri tanácsos ekkor állítólag ezt mondta volna neki:

— Ugyan kérem, nem értem mit akarnak Önök, az egész országot fel akarják forgatni? Ezek a dolgok megtörténtek, de megtörténnek az egész országban is...

Moldoványi a bíróság kérdésére még elmondotta,

hogy véleménye szerint a szegedi forgalmiadóhivatal mintegy másfélmillió pengővel károsította meg a kincstárt.

Ez az ügy szerdán a képviselőházat is foglalkoztatta. *Esztergályos János* képviselő interpelláció formájában tette szavá a dolgot. Elmondta, hogy egy aktív rendőrtisztviselő azt mondta egy tárgyaláson, hogy feljelentést tett a szegedi forgalmiadófőnök ellen, feljelentése azonban meddő maradt és a pénzügyminisztériumban *Czermann* osztálytanácsos azt mondta, neki, hogy az egész országban folynak ilyen dolgok, nem érti, mit akar ezzel az ügygel.

Wekerle pénzügyminiszter kijelentette válaszában, hogy *Czermann* osztálytanácsos sohasem tette a neki tulajdonított nyilatkozatot. A szegedi forgalmiadófőnök ellen, aki igen érdemes tisztviselő, megindult a vizsgálat, a vádak azonban alaptalanoknak bizonyultak. Amennyiben a rendőrtisztviselő vallomásaiban benne vannak azok a vádak, amelyekre *Esztergályos* hivatkozott, felkéri az igazságügyminisztert, hogy indítson eljárást és ha a vád igaz, a bűnös elveszi büntetését, ha azonban nem igaz, amit a rendőrtisztviselő mondott, neki kell felelnie. Egyben kérte a Házat, hogy egyszersmindenkorra utasítsa vissza azt, hogy könnyelműen vádaskodjanak érdemes emberek ellen.

A Földbérlet Szövetkezet szerdán tartotta meg első közgyűlését

Általános bérrevíziót és örökbérletet követelnek — Elkeseredett panaszok a használatlan tanyai utak miatt — A beilló októberi gyűlés miatt be akarják perelni a kincstárat

(A Délmagyarország munkatársától.) Szerdán délelőtt az ipartestület *Horváth Mihály*-uccai székházába csak a legnagyobb erőfeszítések árán lehetett bejutni. Kucsmás, csizmás parasztok álltak összezsúfolva az előcsarnokokban és a nagyterembe igyekeztek, ahová első rendes közgyűlést hirdette a *Szegedi Földbérlet Szövetkezet*. A szövetkezet — mint ismeretes — *Nippold János* mérnök vezetésével mozgalmat indított a bérlet között, majd memorandummal fordult a városhoz, amelyben a földbérlet radikális revízióját követelte és azt, hogy a város a parcellákat a szövetkezetnek adja bérbe.

A szövetkezet első ülése szeptember 30-án járt le és a törvények szerint most kellett megtartani az évi rendes közgyűlést. A nagyterembe a gyűlés résztvevői csak hosszadalmas igazoltatás után léphettek be. Fellűnt néhány detektív, akik a földszinten és a karzaton helyezkedtek el. Fél tizenkettőre haladt az idő, amikor a megtelt teremben megkezdődött a közgyűlés.

Nippold János, a szövetkezet elnöke hosszú megnyitó beszédet mondott, amelyben először azzal foglalkozott, hogy azoknak a meghívottaknak az üdvözlését tolmácsolta, akik nem jelenhettek meg az ülésen. Azután arról beszélt, hogy csak ez a szövetkezés mentheti meg a földbérletet a pusztulástól.

— A szervezkedés oka — mondotta többek között — abban a helytelen rendszerben rejlik, amit a város földhasznóbérletével szemben folytat. Az elkeseredés azonban leginkább a városi ügyészség eljárása miatt nagy, a nagy perkoltségek és a jogbizonytalanság következtében.

A megjelent tanyai bérlet sűrű fejbőlöntással kísérték a beszédet, majd az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése következett, amelyből kiderült, hogy

a szövetkezetnek 1285 tagja van

ugyanannyi 10 pengős üzletrésszel, az alapítók tehát 12.850 pengő. Ebből körülbelül 5000 pengő van befizetve, a többivel a szövetkezet tagok még tartoznak. A zárszámadások 1271

pengő veszteséget mutatnak, de nyereségre egyelőre nem is volt miből szert tenni — mondják a jelentések —, mert a szövetkezet a lefolyt év alatt üzleti tevékenységet nem folytatott. A kiadásokat az üzletrészekre befolyó összegből fedezték és így állt elő a veszteség. A felmentvényt az igazgatóság és a felügyelőbizottság megkapta, majd az igazgatósági jelentés következett, amely hangsúlyozta, hogy a földhasznóbérlet revízióját bizonyos területen már sikerült elérni, de hátra van még az igazi cél, hogy a város ingatlanaival a szövetkezet vehesse bérbe.

Ezután még egy pénzügyi bejelentés következett. Az egyik igazgatósági tagnak, *Fekete Sándornak*

1400 pengős utolsó számlájáról,

ami a másfél évi szervezőmunka alatt gyűlt össze. A közgyűlés megszavazta az 1400 pengőt, miután *Nippold* elnök megmagyarázta a tagoknak, hogy ezt az összeget a folyó évi jövedelmekből fedezik.

A szövetkezet működésével kapcsolatban *Nippold* arról beszélt, hogy a tagok egyáltalában nem fizettek rá arra, hogy beléptek a szövetkezetbe. A szövetkezet fellépésének volt köszönhető — mondotta —, hogy a bérlet kereseti adóját leszállították, ami fejenként 10 pengőnek felel meg. De megtagarításnak lehet elkönyvelni azt is, hogy a szövetkezet vezetősége tagjainak 700 beadványt szerkesztett meg díjtalanul, külön 700 beadványt a kettős megadóztatások törlése miatt.

— Ez 35 ezer pengő megtagarítást tesz ki, — fejezte be *Nippold* mérnök a magyarázatot. Most az alapszabályok módosítása következett. Több felszólalás hangzott el ezután arról, hogy

a város fájtsa a tanyát,

majd új felügyelőbizottsági tagokat választottak. Újból *Nippold* jelentkezett szólásra, aki most bejelentette, hogy az októberben betiltott gyűlésük miatt eljárás indult meg ellene, de mind a két fórumon felmentették. A gyűlés betiltásával — mondotta — a gazdákat nagy károsodás érte, ezért tehát

TELEFUNKEN

3+1 csöves hálózati készülék és hangszóró egyben

LEGNAGYOBB TELJESÍTMÉNY HÁVÁRÉSZLET P 25.60

Készséggel bemutatják a nagyobb szegedi rádiókereskedések

az állam tartozik felelősséggel és az okozott kárért az államot be kell perelni.

Ezután azt kifogásolta *Nippold*, hogy a város csak tízezer holdon hajtott végre a bérrevíziót.

Vizsgálatot kell kérni továbbá a polgármestertől — mondotta —, hogy a revíziós bizottságba szövetkezeti tagokat miért nem jelöltek ki.

Magyar János, a Csengelezi Gazda Kör elnöke a használhatatlan tanyai utakról beszélt és keserű humorral jegyezte meg, hogy

november óta el vannak zárva a külvilágtól.

Csak egyetlen módja volna a közlekedésnek: ha repülőgéppel jönnek be a városba. Ezt a költséges passziót azonban még sem engedhetik meg maguknak a bérlet.

Elkeseredett felszólalások hangzottak el a dupla adóztatás okozta vexálások miatt. Adatokat soroltak fel egy végrehajtóról, aki megjelent egy tanyán és kérte a házadót. Az ágybanfekvő beteg asszony előadta az adókönyvet és igazolni akarta, hogy már fizetett. A végrehajtó ezzel nem törődött, teherrel a területre és vinni akarta, a beteg asszony erre megfogta a kendő másik végét. Veszekedés és lármá között folyt tovább a vita, majd folytatódott az udvaron, ahol a beteg asszony leánya a lovak elé lépett és nem akarta megengedni, hogy a végrehajtó elvigye a kendőt. Volt olyan bérlet, aki májusban kifizette a bért, júniusban mégis kitétték egy-havi hátralék miatt.

A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a beterjesztett határozati javaslatokat, amelyek közül fontosabbak: 1.

Követelik az általános bérrevíziót.

2. A revíziós bizottságba szövetkezeti tagokat is vegyenek fel. 3. A revízió hatályát már az 1931-es év első felére is terjesszék ki. 4. Az összes végrehajtásokat függeszték fel. 5. Ha a bérletekből folyólag perek keletkeznének, a város ne számítsor fel perkoltséget. 6. Nem 50 éves, hanem örökbérleteket kérnek.

A határozati javaslatokat írásba foglalják és eljuttatják a város hatóságához. A gyűlés fél 2-kor ért véget.

Peyer Károly mentelmi ügye

Budapest, február 4. A képviselőház mentelmi bizottságba ma tárgyalta *Peyer Károly* ismeretes ügyét. A bizottság javasolja *Peyer* jegyzőkönyvi megrovásban részesítését. *Orffy Imre* és *Propper Sándor* kisebbségi véleményt nyújtott be, melyben napirendretérést javasolnak az ügy felett. *Szilágyi Lajos* különvéleményt jelentett be, amelyben hozzájárul a jegyzőkönyvi megrováshoz, de nem a használt kifejezések miatt, hanem az elnök iránt tanúsított engedetlen magatartásért.